

Wprowadzenie

Zrealizowany w 2015 roku projekt Fundacji Ważka „Zespoły ludowe – laboratorium etnograficzne” miał na celu przeprowadzenie jakościowych badań aktualnie istniejących polskich zespołów ludowych. Szczególny nacisk położony został na ich rolę kulturotwórczą oraz społeczną, co stanowiło nowatorskie ujęcie zagadnienia. Badania – wywiady kwestionariuszowe oraz obserwacja jawna kontrolowana – prowadzone były na terenie czterech województw: dolnośląskiego, lubuskiego, kujawsko-pomorskiego i łódzkiego, co umożliwiło analizę komparatystyczną danych. Wybrano takie a nie inne województwa aby uchwycić i ukazać różnorodność zespołów, ale też specyfikę regionalną (prowadzono badania na obszarach o zdefiniowanym obliczu etnograficznym oraz takich, na których procesy historyczne po II wojnie światowej ukształtowały nową jakość w sferze społeczno-kulturowej).

Najważniejszym narzędziem badawczym był kwestionariusz, obejmujący 81 pytań podzielonych na 3 części: 1) geneza i historia zespołu, 2) stan obecny, 3) funkcje społeczne. Ogółem przebadano 96 zespołów (po 24 w każdym z wybranych województw).

Efektem końcowym projektu jest raport w formie publikacji internetowej, zawierający 8 studiów przypadku oraz problemowe analizy danych empirycznych wraz z dokumentacją fotograficzną i materiałami archiwalnymi. Jest on pierwszym tak obszernym opracowaniem dotyczącym współczesnych zespołów ludowych w Polsce, stanowić może cenny głos na temat aktywności środowisk wiejskich w ogóle. Prezentowane w XXI tomie „Zeszytów Wiejskich” teksty to wybrane fragmenty problemowe raportu.

W ramach projektu uruchomiona została strona internetowa: www.zespołyłudowe.org, na której relacjonowano działania terenowe i gdzie można się zapoznać z wynikami badań.

Projekt realizowali:

Anna Kurpiel, Anna Lewińska, Marta Derejczyk, Damian Kasprzyk, Joanna Janiszewska, Gutek Zegier, Ilona Majewska, Ewa Mielcarek, Iwona Jarosz, Michał Mokrzan

Partnerzy medialni:

„Zeszyty Wiejskie”, „Zeszyty Etnologii Wrocławskiej”, portal muzykatradycyjna.pl, portal kulturaludowa.pl

Projekt Fundacji Ważka
dofinansowano ze środków
Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego

